

РЕШЕНИЕ

№ 882

гр. София, 15.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 15.01.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Светлана Димитрова

ЧЛЕНОВЕ: Радина Карамфилова-Десподска

Ванина Колева

при участието на секретаря Александра Вълкова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10982** по описа за **2020** година докладвано от съдия Радина Карамфилова-Десподска, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл.285, ал. 1, изр. 2 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, във вр. с глава дванадесета от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на Р. А. Г. чрез процесуалния му представител адв. С. от САК срещу Решение № 5162 от 07.10.2020 г., постановено по адм. дело № 14004/2019 г. по описа на Административен съд София – град, 69 състав, с което е отхвърлен предявения иск от касатора за заплащане на сумата от 20 000 лева ведно, със законната лихва от 10.04.2019 г., представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди от незаконосъобразни бездействия на администрацията на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, изразяващи се в неосигуряване на задоволителни битови и санитарно-хигиенни условия, в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, претърпени от ищеца в периода 10.04.2019 г. – 15.12.2019 г. при престоя му в Затвора в [населено място].

Въведени са касационните основания по чл. 209, т. 3 АПК – неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост. Искането до съда е за отмяна на решението и постановяване на съдебен акт, с който да бъде уважена исковата претенция. В молба до съда, постъпила на 15.01.2021 г., касаторът, чрез процесуалния си представител е заявил, че поддържа касационната жалба, като оспорва отговора на

ответника. Претендира присъждане на разноски съгласно представен списък по чл. 80 от ГПК.

Ответникът, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ в депозирано становище до съда с дата 13.01.2021г. излага доводи за неоснователност на касационната жалба по подробно изложени съображения. Претендира присъждане на разноски на основание чл.78, ал.3 от ГПК.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София - град, XXII касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

По допустимостта на касационната жалба:

Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена от надлежна страна по смисъла на чл. 210, ал. 1 АПК и срещу съдебно решение, подлежащо на касационен контрол.

Производството пред АССГ е образувано по предявения от Р. А. Г. иск с правно основание чл. 284 ЗИНЗС вр. чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди от преживяно унижително и недостойно отношение вследствие нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС, в размер на 20 000 лв., за периода 10.04.2019 г. – 15.12.2019 г.

С оглед обстоятелствата, изложени в исковата молба, становищата и исканията на страните в хода на делото, след приложението на чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС, съдът е събрал относимите към предмета на спора доказателства. Със събирането им решаващият съд е изяснил фактическата обстановка, като въз основа на установените по делото факти, при обсъждане доводите на страните е направил своите правни изводи.

С решението си по делото административният съд е отхвърлил предявения от Г. иск като неоснователен. За да постанови този резултат, съдът е приел, че по делото не са установени незаконосъобразни действия или бездействия на затворническата администрация в исковия период, от които да произтичат твърдените за причинени неимуществени вреди. Искът е разгледан от първоинстанционния съд и в контекста на обособената по своята специфика група от дела, заведени пред българските съдилища, а впоследствие и пред ЕСПЧ, от лица, лишени от свобода, които изтърпяват наказанието си в условия, неотговарящи на стандартите, установени от Съвета на Европа, определени сами по себе си, поради наличие на конкретни и ясни параметри, като условия, нарушаващи забраната за нечовешко и унижително отношение – чл. 3 ЕКПЧ. В тази връзка съдът обосновава и разгледал приложимата практика на ЕСПЧ - пилотното решение по делото Н. и др. срещу България, в което Европейският съд е дал генерални мерки за преодоляване на проблемите на условията в затворите, нарушаващи забраната по чл. 3 ЕКПЧ. В решението Н. ясно се сочи по какъв начин следва да се прилага българският закон, предоставящ компенсаторно средство, а именно ЗОДОВ, за да може да изпълни изискването за ефективно вътрешноправно компенсаторно средство за защита от нарушаване на чл.3. Видно от мотивите на съдебния акт, съдът е приложил изцяло стандартите на ЕСПЧ, вкл. и от делото Н. срещу България, което сочи за правилност и обосноваване на решението. Съдът е

преценил като недоказани и твърдяните от ищеца вреди, посочвайки, че дори през процесния период, ищецът да е изпитвал дискомфорт, то той не надхвърлял по характер и интензитет неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането в място за лишаване от свобода и изтърпяване на наложеното наказание. Съдът е приел също така, че не е налице и причинно-следствена връзка между твърдяното бездействие и причинените вреди.

Решението е валидно, допустимо и правилно.

Не е налице твърдяната от касационния жалбоподател неправилност на обжалваното решение, основана на нарушение на приложимия материален закон. Въз основа на събраните по делото доказателства в обжалваното решение е изведен правилният извод за неоснователност на предявения иск, при неустановяване на сочените в исковата молба обстоятелства, от които ищеца извежда причинени неимуществени вреди.

Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3, който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административна дейност. Според чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

Законът забранява осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко и унижително отношение и задължава Държавата да им осигури от една страна, условия за изтърпяване на наложено им наказание, съобразени с уважението към човешкото достойнство, от друга - начинът и методът на изпълнение на наказанието да не ги подлага на страдание или трудности от степен над неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането, и от трета - като се има предвид практическите нужди на задържането, тяхното здравословно и физическо състояние да е изтърпявал наказание в неблагоприятни условия, рефлектиращи по посочения в исковата молба начин върху душевното му състояние.

Правилен е извода на първоинстанционния съд, изведен от установената по делото фактическа обстановка, че в случая не са налице законовите предпоставки, обуславящи пълната или частична основателност на предявения иск за претърпени неимуществени вреди, произтичащи от неблагоприятни условия от задържането на касатора в затвора в [населено място] в периодите предмет на исковата молба.

Претенцията за обезщетяване се основава на твърденията, че ищеца е преживял стрес, емоционално и морално страдание, от степен над неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането, както и че здравето му е било поставено в риск, в следствие на липсата на достатъчно жизнено пространство, дезинфекция на спалното помещение, липса на чист въздух и светлина, баня и тоалетна в съответствие с

хигиенните изисквания, пренаселеност, невземане на адекватни мерки за заболяването му от Туберкулоза, като съдът правилно е приел същата за неоснователна.

От доказателствата по делото се установява, че в периода предмет на исковата молба ищецът е пребивавал в помещения при осигурена достатъчна според стандартите минимална жилищна площ, както и че е осигурено в допустимите рамки санитарно, хигиенно-битово обслужване и храна. Така установено е, че Р. А. Г. е постъпил в затвора в [населено място] на 02.04.2019 г., като за исковия период – 10.04.2019 г. до 15.12.2019 г. е бил настанен с още двама лишени от свобода в спално помещение № 3, в 5 – та група (обстоятелство, което се потвърждава и от показанията на св. М.). Спалното помещение било оборудвано със самостоятелен санитарен възел с подсигурен постоянен достъп до студена и топла вода, самостоятелни легла със спални принадлежности към тях и 1 бр. шкаф за лични вещи, маса и столове за общо ползване. Спалното помещение разполагало с пряк достъп до слънчева светлина и възможност за проветрение чрез два прозореца. Отоплението в килията се осъществявало чрез Т.. Помещението е с размери от 13.20 кв.м., като на лишените от свобода периодично се предоставяло хигиенни средства. Принципно несъгласие с условията, осигурени от администрацията на мястото за лишаване от свобода, съответстващи на допустимите норми и стандарти при които следва да бъде задържан касатора не основават неизпълнение на задълженията, в който смисъл са и изложените в исковата молба обстоятелства.

По отношение на твърденията на Г. за неизвършване на необходимите действия за премахване на вредители като хлебарки и дървеници правилно съдът е счел и това твърдение за неоснователно и недоказано. От приложените като доказателство множество протоколи е видно, че външна фирма е извършвала обезпаразитяване против хлебарки и дървеници, както и че затворниците имат право да внасят лични препарати срещу вредителите.

В съответствие с доказателствата по делото е и изводът на първоинстанционния съд, че не се установява връзка между условията в тази килия и здравословното състояние на касатора в исковия период. Този извод се потвърждава от представената по делото медицинска документация, от която не се установява обстоятелството ищецът да е бил лишен от медицински грижи, като в тази връзка са създадени условия за опазване на неговото физическо здраве. Що се касае до медицинското обслужване, то, с оглед наличните доказателства е било съобразено със здравословното състояние на ищеца Г..

При неустановяването на твърдяните за незаконосъобразни действия и бездействия на администрацията на Затвора С., на които се основава предявения иск и от които да са произтекли сочените в исковата молба последици за ищеца, правилно същият е отхвърлен с обжалваното решение като неоснователен.

При така изложените съображения решението на съда като правилно следва да бъде оставено в сила.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Направеното искане от ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователно. Приложимите разпоредби на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във вр. с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. След като те не предвиждат отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско

възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска му, то
такова в случая не се дължи.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 АПК Административен съд
София-град, XXII касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 5162 от 07.10.2020г., постановено по адм. дело
№ 14004/19г. по описа на Административен съд София - град, I отделение, 69 състав.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: